

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΑ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΦΥΛΑΚΤΙΩΤΩΝ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ

Εκδότης - Διευθυντής: Βασ. Χρ. Διαμαντής
Υπ. Σύνταξης: Γεώργιος Χρ. Τσιαμαντάς

Γραφεία: Καραϊσκάκη 6 - ΚΑΡΔΙΤΣΑ
Τηλ.: 24410 - 25375

ΑΠΡΙΛΙΟΣ 2004
ΕΤΟΣ 50, ΑΡ. ΦΥΛΛΟΥ 17

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

Tou Λάμπρου Δημ. Παπαδημητρίου

Ο δικός μας Βασίλης δεν γεννήθηκε σε μακρινά μέρη της Ανατολής. Πρωτάνοιξε τα μάτια του στη φτωχική καλύβα των γονιών του. Περπάτησε πολύ γρήγορα, λες και βιαζόταν να προλαβει κάτι. Έκλα-

ψε πολύ νωρίς από την πείνα και τις στερήσεις. Θυμάμαι πως κάποια μέρα ζήτησε απ' τον πατέρα του ένα πενηνταράκι για να αγοράσει τετράδιο. Ο μπαρμπα - Τάσιος του χάιδεψε το κεφάλι και του υποσχέθηκε πως πολύ σύντομα θα είχε πολλά πενηνταράκια για να του αγοράσει τετράδιο.

Τάσιος του χάιδεψε το κεφάλι και του υποσχέθηκε πως πολύ σύντομα θα είχε πολλά πενηνταράκια για να του αγοράσει τετράδια ήθελε. Δεν πρόλαβε... Κάποιο βράδυ οι άγγελοι του ουρανού τον κάλεσαν κοντά τους εκεί ψηλά για να τον φιλέψουν και να τον κεράσουν το αγαπημένο του πιοτό, το τσίπουρο. Ξεχάστηκε στα ουράνια κι έχασε το δρόμο του γυρισμού. Έτσι ο Βασίλης μεγάλωσε πολύ νωρίς, αφού ορφάνεψε, παιδάκι ακόμα...

Τα ορφανά πιάστηκαν απ' το φουστάνι της μάνας τους κι ακούμπησαν στον κόρφο της για να ζεστάνουν την ψυχή τους. Η χαροκαμένη μάνα τ' αγκάλιασε, τα νανούρισε και ορκίστηκε να δουλεύει νύχτα - μέρα για να τα μεγαλώσει. Ακόμα τη θυμάμαι στις στράτες για τα χωράφια και τις ξενοδουλειές για ένα κομμάτι ψωμί. Ένα κομμάτι δουλεμένο ψωμί που μύριζε ιδρώτα και αξιο-

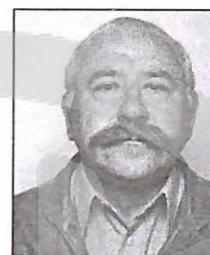
πρέπεια. Όσα βάσανα κι αν την βρήκαν, όσες δυσκολίες κι αν συνάντησε, δεν λύγισε ούτε για μια στιγμή. Πάντα είχε έναν καλό λόγο για όλους και για όλα, πάντα φύλαγε στην ποδιά της καραμελίτσες για τα λουλούδια της. «Δεν χάνει κανέναν ο Θεός» συνήθιζε να λέει, καθώς έπαιρνε το δρόμο για τα χωράφια. Όποτε είχε πλαστό και ξινόγαλο, έβγαινε στο μπαλκόνι και μας φώναζε για να μας φιλέψει. Ολυμπία το όνομά της, άξια απόγονος των γυναικείων θεοτήτων του Ολύμπου. Σπλαχνική Παναγία, αποκούμπι και ελπίδα όλων μας. Είδε τη γενιά της να φεύγει για την Αγία Τριάδα κι αυτή ακόμα δουλεύει απ' το πρωί μέχρι που σκοτεινάζει. Έχει πολλές δουλειές να τελειώσει ακόμα, έχει πολλά να τακτοποιήσει.

Ο άρχοντας του ουρανού απλόχερα της χαρίζει μέρες, μιας και είναι Ολύμπια κόρη. Κοντά σ' αυτή τη μοναδική μάνα μεγάλωσαν τα ορφανά μας. Η πρώτη θυγατέρα όλα γλύκα - Γλυκερία το όνομά της -, ο ήρωας μας ο Βασίλης ο άντρας του σπιτιού και η άλλη κόρη, ένα όμορφο και ελεύθερο πλάσμα - Ελευθερία το όνομά της. Κάποιο φθινόπωρο σαν ξεκίνησε το σχολείο πολύ του κακοφάνηκε του Βασίλη, όπως και σε όλους μας βέβαια. Παρόλα αυτά έβαλε τη μαρούδα στον ώμο, πήρε το λάστιχο και τον σουγιά και ξεκίνησε για να μάθει γράμματα. Το Αναγνωστικό είχε μέσα όμορφες ζωγραφίες, όχι όμως τόσο ωραίες όσο οι ζωγραφίες και τα θαύματα της φύσης, που έβλεπε απ' το παράθυρο της τάξης. Είχε μέσα ένα σωρό πράγματα και εικόνες, άψυχα όμως, κλεισμένα μέσα στο χαρτί. Ο Βασίλης προτιμούσε να θαυμάζει και

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 3

Ο Μάιος (Μάης)

Ο Μάιος λέγεται και Ανοιξίατης, Βροχάρης, Καλομήνας, Κερασάρης, Λούλουδος, Πεντα-

Γράφει ο Αθανάσιος Τσιαμαντάς

σέληνος, Τριανταφυλλιάς, Φουσκοδένδρης, Χαλαζιάς.

Ο θυμόσοφος λαός λέει «Νάμουν τον Μάη μπιστικός (τσοπάνης) τον Αύγουστο δραγάτης (Αγροφύλακας)», δύστι ο τσοπάνης τον Μάη μήνα στην φύση απολαμβάνει την ομορφιά της. Το

φόρτε αυτής της μεγάλης χαράς του πρασίνου το δωρίζει ο Μάης.

Άνοιξη ονομάστηκε η εαρινή εποχή γιατί ανοίγει και φουντώνει η πασίχαρη πρασινάδα παντού. Σε κήπους, σε λειβάδια, σ' αγρούς, σε χέρσους και οργωμένους τόπους, σε βουνά, σε λαγκάδια, σε δάση. Τις ανοιξιάτικες ομορφιές του Μάη με μάτια, με ρουθούνια, μ' όλα τα

αισθητήρια της ψυχής και του κορμιού απολαμβάνουν οι κάτοικοι της υπαίθρου που μένουν στα χωριά τους ακόμη, αν και οι πιο πολλοί τα εγκατέλειψαν και ζουν στα «κλουβιά» των πόλεων και προσπαθούν να αντικαταστήσουν την φύση με λίγες γλάστρες στο μπαλκόνι της πολυκατοικίας.

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 2

Τι να πρωτοθυμηθώ για σένα... όμορφο σχολειό....

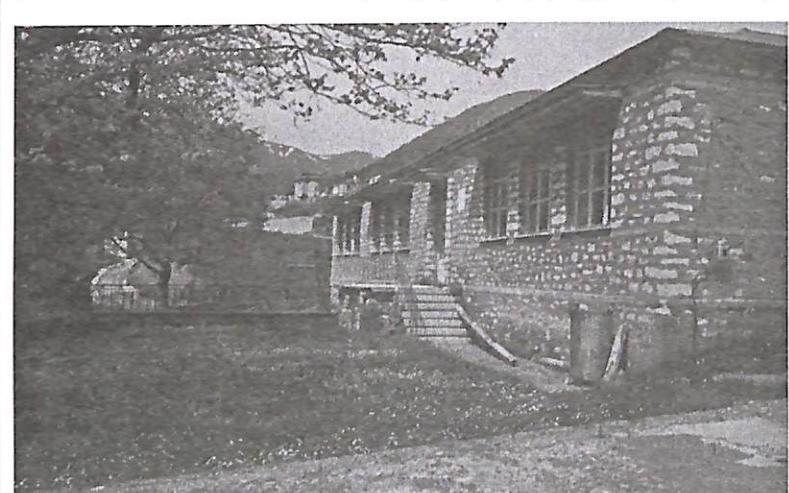
Tης Φωτούλας Οικονόμου - Σβάρνα

Μ' έφεραν τα βήματά μου και πάλι κοντά σου.

παράξενους πολιτισμούς, για όμορφες μα-

νοιγαν διάπλατα για να μου δείξουν τον κόσμο.

Ακόμα ακούω την καμπάνα να χτυπάει νωρίς το πρωί και να με φωνάζει κοντά σου. Ακόμα αντηχούν τα λόγια των δασκάλων μου στ' αυτιά μου. Κι ακόμα θυμάμαι το πόσο ένοχα ένιωθα όταν κάποιες φορές λαχταρούσαν να ακούσω το κουδούνι να χτυπάει για το διάλειμμα για να βγω έξω να παίξω. Το παλιό κουδούνι πρώτα, εκείνο που το χτυπούσαμε με το χέρι και μετά το καινούριο, το ηλεκτρικό. Εξελίξεις βλέπεις! Εξελί-

Είπα κι αυτή τη φορά να σταθώ στον ίσκιο σου για λίγο και μετά να ρθω ξανά στην αγκαλιά σου. Σ' αυτή την αγκαλιά που σαν ήμουν μικρό παιδί λαχταρούσα να μπω και να σ' ακούω να μου λες με τη φωνή του δασκάλου χήλια όμορφα πράγματα για ανθρώπους και

κρινές χώρες, για βουνά και ποτάμια, για μάχες και νίκες. Κι ήταν στη δικιά σου αγκαλιά που έδωσα την πρώτη δική μου μάχη να μάθω να διαβάζω, να γράφω και να υπολογίζω. Και τα δικά σου παράθυρα γινόταν ένα με τα παράθυρα της ψυχής μου που ά-

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΣΤΗ ΣΕΛ. 4

ΚΟΙΝΩΝΙΚΑ

ΓΑΜΟΙ

-Ο Παναγιώτης Ι. Γιαννάκος παντρεύτηκε με την Σοφία Βελιμέζη

Τους ευχόμαστε κάθε ευτυχία

ΓΕΝΝΗΣΕΙΣ

-Η οικογένεια Νικολάου Σιάτρα & Μαρία Ρεντζώνη απέκτησε αγόρι
-Η οικογένεια Νικολάου Ξηροφώτου

& Ελένης Σπίνου απέκτησε αγόρι
Τους ευχόμαστε να τους ζήσουν

ΘΑΝΑΤΟΙ

- Πρίτσα Ευρίκεια ετών 63
Σιάτρας Αντώνης (Αγροφύλακας)
ετών 71

Στους οικείους εκφράζουμε τα συλλυπητήρια μας.

Ο Μάιος (Μάης)

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

Παλιότερα στο χωριό οι κάτοικοι γνώριζαν το θεότρελλο πανηγύρι των αγριολούλουδων. Μαργαρίτες, χαμομήλια, αγριοτριαντάφυλλα, κρόκους, καμπανούλες, ανεμώνες. Κι εκείνη η ακοίμητη φλόγα της παπαρούνας άναβε πυρκαϊές στους φράχτες και στα σιτοχώραφα. Η ευαδιά της αγράμπελης, της ρίγανης, του χαμομηλιού πλημμύριζε τους αγροτικούς δρόμους και οι χωριανοί μας με τον τροβά στον ώμο κάθε πρωί τραβούσαν για το χωράφι ή για τον λόγγο κάνοντας γιορταστικές πορείες μέσα στα μεγάλα πανηγύρια της άνοιξης.

Το περιεχόμενο του τροβά, ένα κομμάτι ψωμί και «ένα κεφάλι σκόρδο» ή κρομμύδι και το κλειδοπίνακο με το κλοτσοτύρι. Φτωχοί, αλλά πραγματικοί εραστές της φύσης. Ο ήχος απ' τα τρεχούμενα νερά σε ρέματα αθέατα μέσα στην πλημμυρίδα της πρασινάδας και το τραγούδι των φτερωτών μουσικών με αρχηγό τ' αηδόνι και τον κούκο ήταν μια ουράνια συμφωνία της φύσης του χωριού που οι μόνοι που την απολάμβαναν ήταν οι χωριανοί μας.

Κάτω από την ανθισμένη κορομηλιά, στην άκρη του χωραφιού έστρωνε η μάνα την κουρελού της κι απίθωνε το νήπιο αγόρι της που το είχε κι αυτό ζουρλάνει η άνοιξη και με χαρούμενα ξεφωνητά παρακολουθούσε τα παιγνίδια και τα πηδήματα του κατσικιού που δένονταν στο φράχτη και έβοσκε την άφθονη βλάστηση του οχτού. Η μανιά αφού ξεχείμασε

ακολουθούσε κι αυτή κούτσα - κούτσα πίσω από τους άλλους για να βοηθήσει κι αυτή στη βοσκή των ζωντανών του σπιτιού. «Αμαλαϊά». Λέξη ιδιωματική των χωριανών μας, που σημαίνει πανδαισία βοσκής για τα τετράποδα φυτοφάγα. Μέσα στο χαντάκι της αμαλαϊας, που χάρισε ο Μάης έβοσκε ευτυχισμένο το υπομονετικό υποζύγιο. Θυμόταν τον χειμωνιάτικο επισιτιστικό αποκλεισμό, όταν με το αυστηρό δελτίο η νοικοκύρα τού 'ριχνε δύο χούφτες άχυρου την πιο λιτή δηλαδή τροφή. Και τώρα η πράσινη φάτνη της εξοχής προβλέπει το πλούσιο συμπόσιο της χλόης του αγριοτρίφυλλου και της άφθονης ποικιλίας των άλλων φυτών.

Με τις ομορφιές του Μάη στολίζει η δημοτική μούσα την ροδομάγουλη χωριατοπούλα.

Είχε το Μάη στα μάγουλα την άνοιξη στα στήθια τ' αστρί και τον Αυγερινό στα μάτια και στα φρύδια.

Ευτυχισμένος κόσμος γύριζε τα μαγάτικα δειλινά για το χωριό. Ακολουθούσαν ευτυχισμένα επίσης, τα τετράποδα κατοικίδια. Το αρνί, η κατσίκα, το μοσχάρι, το γομάρι. Ακούγονταν χαρούμενα τραγούδια από τα μαθητούδια του σχολείου που οδηγούσε ο δάσκαλος επιστρέφοντας από ολόμερη εκδρομή στον «Αγιαποστόλο» ή στον «Αϊ Θανάση». Αυτό τον ευτυχισμένο γυρισμό από την εξοχή για το χωριό τραγούδησε ο Κρυστάλλης:

Καλότυχοί μου χωριανοί, ζηλεύω τη ζωή σας,
την απλοϊκή σας τη ζωή πούχει περίσσεις χάρες.

Μα πιο πολύ το μαγικό ζηλεύω γυρισμό σας
όταν η μέρα σώνεται και βασιλεύει ο Ήλιος.

Το βράδυ τ' αηδόνι συνέχιζε το κελάδημά του και κατάκορφα φωτιστούσε ο Αυγερινός και κάτω στο σκοτεινό ποτάμι και τα ρέματα έφεγγε της νεράιδες να πλέκουν χρυσά στεφάνια.

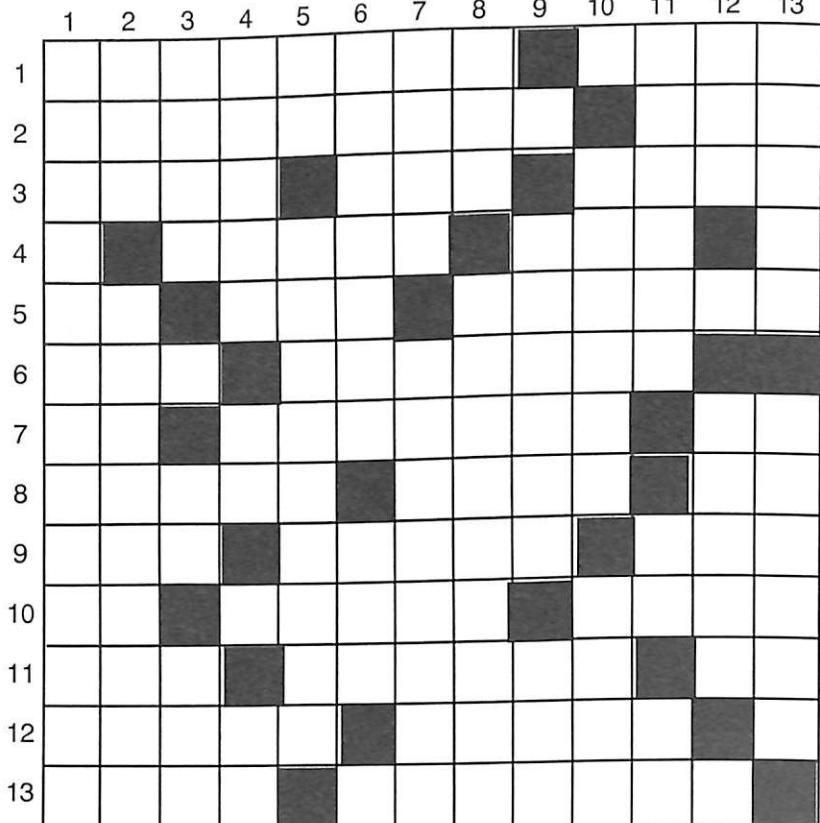
Τον Μήνα Μάη σύμφωνα με τη λαϊκή πρόληψη και δοξασία πιάνουν τα μάγια. Αυτά που κυριαρχούσαν πάνω από τους γνωστούς φυσικούς νόμους, πάνω από τα οπτικά επίπεδα των αισθήσεων και του νου. Είναι οι μυστηριώδεις, οι μαγικοί κόσμοι, σαν αυτούς που εμφανίζει ο Μάης κάθε χρόνο μέσα στη θαυμάσια οπτασία του. Μέσα στο ανθισμένο όνειρο της ελληνικής φύσης.

Συνδρομές που λάβαμε

Φώτου Αθανασία, 20 ευρώ

Γούλα - Αποστολακούλη Χρυσάνθη, 10 ευρώ

Αποστολακούλης Παναγιώτης, 10 ευρώ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- Εργαστήρια επεξεργασίας σκουτιών - Παιχνίδι της τράπουλας
- Επίμονη αξιώση (καθ.) - Ένας καφές.
- Κατοικίδιο ζώο - Εταιρική συντροφιά - Είδος φούστας
- Αυτά φαίνονται - Προστίθεται στην αξία
- Περιέχονται στα χάπι - Κατάληξη υποκοριστικών - Άφαντος, εξαφανισμένος
- Είδηση - Μικρό πνευστό μουσικό όργανο
- Μέσα στη «πόλη» αυτά - Όσκαρ Ιρλανδός θεατρικός συγγραφέας και ποιητής - Σύντομο οκέυ
- Νησί του Αργοσαρωνικού - Καθαρά, σκέτα - Αγενής νότα
- Υπερδύναμη - Όπερα του Πουτσίνι - Ατέλειωτο χάλι
- Μισή γίδα - Ερωτηματικό μόριο - Δίκοπο μαχαίρι
- Τα περιέχει ο «κάδος» - Το ξύλο της κατάλληλο για γκλίτσες - Μέση της «χαρά» αυτά
- Κράτος της Ευρώπης - Ένα πέλαγος
- Γαλλική ποδοσφαιρική ομάδα - Πληκτικές.

ΚΑΘΕΤΑ

- Σκληρή και άχαρη βιοπάλη
- Βόλτα νηπίων - Θηβαίος στρατηγός και πολιτικός (410-364 π.Χ.)
- Βορειοατλαντική Συμμαχία - Θεός των Αιγυπτίων - Πρόσφατα έγινε και η Ελλάδα μέλος της.
- Η μίτρα των παπών - Όμοια φωνήντα - Σύμβολο του Ιριδίου.
- Μέσα στο «μάτι» αυτά - Χρήσιμα στους βαρύκουους.
- Πεινασμένα - Ομηρική σύζυγος
- Ωμαλά, επίπεδα - Διατύπωσε τη θεωρία της σχετικότητας
- Η αρχαία Κολχίδα - Μασκαρέμνοι, παλιάτσοι
- Γυναικείο χαϊδευτικό - Λεπτή κλωστή
- Απόμερη θέση - Γνωστή μάρκα σαμπάνιας
- Αθεράπευτα - Λίγο ...χάδι - Μορφή εταιρείας (αρχικά)
- Άνδρας... εγγλέζος - Όνειρο
- Νότιμπρος, ευθύς - Μικρή αποθήκη τροφίμων

Γ.Χ. ΤΣΙΑΜΑΝΤΑΣ

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ ΠΡΟΗΓΟΥΜΕΝΟΥ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ

- ΚΑΚΑΒΑΚΙΑ - ΟΠΑ
- ΑΝΑΠΑΡΑΣΤΑΣΙΣ
- ΡΑΠΑΝΑΚΙ - ΛΑΝ
- ΚΙΑ - ΑΣΙΑΤΙΚΕΣ
- ΒΙΟΛΙ - ΕΤΑ - ΙΡ
- ΙΟΝΙΚΟΣ - ΡΕΙ
- ΟΚΤ - ΟΚ - ΡΑΣΑ
- ΣΗΜΑΙΟΦΟΡΟΣ
- ΑΡΑ - ΝΑΪΡΟΜΠΙ
- ΣΩΣΤΟ - ΤΕ - ΠΕΡΙ
- ΑΤΑΣΘΑΛΙΕΣ
- ΙΣΟΝ - ΙΑΝ ΡΑ

ΚΑΘΕΤΑ

- ΚΑΡΚΑΒΙΤΣΑΣ
- ΑΝΑΙΤΙΟ - ΗΡΩΑΣ
- ΚΑΠΑ - ΟΝΟΜΑΣΤΟ
- ΑΠΑ - ΟΛΙΚΑ - ΤΑΝ
- ΒΑΝΑ - ΙΚΤΙΝΟΣ
- ΑΡΑΣΕ - ΟΑ - ΘΑ
- ΚΑΚΙΑ - ΣΟΦΙΤΑ
- ΙΣΙΑ - ΚΟΡΕΛΙ
- ΑΤ - ΤΕΤΑ - ΡΟ - ΙΑ
- ΑΛΙΚΑ - ΤΟΜΠΕΝ
- ΟΣΑΚΑ - ΡΑΣΠΕΣ
- ΠΙΝΕΛΙΕΣ - ΙΡ
- ΑΣ - ΣΗΡΙΑΛ - ΙΚΑ

Ποιότητα που φαίνεται με γυμνό

ΤΑΧΥΠΡΕΣ ΚΑΡΔΙΤΣΑΣ ΦΩΤΟΣ

ΕΤΟΙΜΟ ΣΚΥΡΟΔΕΜΑ ΤΣΙΜΕΝΤΟΠΡΟΪΟΝΤΑ

Πληροφορίες - τηλ. 0441 / 71080 & 71090 Κιν. 0977 436355 & 0977 306829

ΒΑΣΙΛΕΙΟΣ Ο ΜΕΓΑΣ

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΤΗΝ 1η ΣΕΛ.

πλάσματα της φύσης, καλημέριζε τα λουλούδια, απαντούσε στον άνεμο, έβλεπε και γλεντούσε με τις νεράιδες και τα ξωτικά. Περνώντας τα χρόνια έγινε μάστορας αξεπέραστος στον πετροπόλεμο και στο κυνηγητό. Άλιμον σ' όποιον τολμούσε να τα βάλει μαζί μας. Διάλεγε τις καλύτερες και πιο επικινδυνές πέτρες και ξεκινούσε. Έγινε έτσι ο ήρωας μας, ο προστάτης μας. Όταν πάλι ερχόταν ο «Σφύρης» και τα άλλα φορτηγά με τις προμήθειες για τα μαγαζιά ήταν όλο χαρά. Έτρεχε πρώτος να βοηθήσει στο κουβάλημα φροντίζοντας βέβαια για τη ...νόμιμη παρακράτηση. Τότε απ' τις γεμάτες τσέπες του έβγαζε όλα τα καλά κι έδινε και σε εμάς τα μικρότερα κάτι για να γλυκαθούμε. Τα τσιγάρα τα είχε κρυμμένα μέσα στον κήπο και κάθε τόσο μας προσκαλούσε για να φουμάρουμε τα σέρτικα. Δεν του λειψαν πολλά πράγματα στη ζωή του, δεν μας έλειψαν και πολλά πράγματα στη ζωή μιας και τα υπάρχοντά του τα μοιράζε στην παρέα. Η μόνιμη στενοχώρια του ήταν πως ο πατέρας του καθυστερούσε πολύ εκεί πάνω. Γι' αυτό κάθε τόσο έστρεφε τα μάτια του προς τον ουρανό προσμένοντας τη μέρα της επιστροφής.

Κάθε Λαμπρή έσφερνε τα περισσότερα φουκάλια για να φτιάξουμε τον αφανό. Την Πρωτομαγιά πηγαίναμε στο «Κόκκινο Λιθάρι» για να μαζέψουμε δακράκια, τουρκοπούλες και σπαθιά. Γνώριζε ένα μυστικό μέρος, προστίλιο, όπου η βουνίσια μυρωμένη άνοιξη ήταν στην καλύτερη ώρα της. Το λιβάδι με τα δακράκια, η κρυφή αυτοκρατορία του Βασίλη. Τα καλοκαίρια πάλι, μετακινούσε τεράστιες κοτρώνες για να φράξει το νερό και να φτιάξει τη γούρνα για τα μπάνια μας. Έκοβε και τα πλατάνια γύρω - γύρω έτσι ώστε η ποταμίσια πισίνα να φωτίζεται απ' τον ήλιο ολημέρις και να 'χει ζεστό νερό. Όταν ερχόταν ο Σωτηράκης και οι άλλοι πραματευτάδες με τα φρούτα απ' τα γύρο χωριά σήμαινε συναγερμό. Το σχέδιο ήταν απλό: Δυο - τρεις από εμάς θα απασχολούσαν τον μπάρμπα κι αυτός από πίσω άδειαζε τα καλάθια. Στη συνέχεια γινόταν η μοιρασιά μέσα στα ρέματα σταφύλια μοσχάτα, σταφύλια κέρινα, σύκα, αχλάδια, όλα τα καλά του Θεού. Το φθινόπωρο οι τσέπες του ήταν γεμάτες καρύδια και κάστανα. Πάντα είχε καλόν νουμά και στη μαργάρα έβγαινε κερδισμένος. Δεν περιμένενε ν' ανοίξουν τα καρύδια και τα μάζευε πριν την ώ-

ρα τους. Έτσι τα χέρια του ήταν μόνιμα κίτρινα, αφού ο σουγιάς δούλευε ασταμάτητα. Ήθελε να 'ναι από τους πρώτους που θα έχουν καρύδια από όλες τις καρυδιές του χωριού, όσο καλά κι αν ήταν φυλαγμένες και φραγμένες. Τον χειμώνα, αφού άνοιγε τορό είχε μια μεγάλη ξύλινη σκάλα όπου μπαίναμε όλοι πάνω της και κάναμε σκι απ' το σχολείο μέχρι την πόρτα του σπιτιού του. Κάποια φορά δεν λειτούργησαν τα ...φρένα της σκάλας και βρεθήκαμε όλοι κάτω στη στροφή στον Παλιόπυργο. Όλες τις εποχές ο Βασίλης ήταν πρώτος στα παιχνίδια μας, με κρύο και με ζέστη στη ήταν ο αρχηγός της γλυκιάς συμμορίας.

Τα χρόνια κυλούσαν και σαν υπερέτησε και τίμησε την πατρίδα, ξαναγύρισε στη σπιτική φωλιά για να κουμαντάρει την οικογένεια. Είχε δυο αδερφές να παντρέψει κι έπρεπε να βάλει τα δυνατά του. Ξενοδούλεψε δεξιά, αριστερά, ίδρωσε, προσπάθησε κι έβαλε στην άκρη λίγες οικονομίες. Παράγγειλε κεραμίδια για το σπίτι, έφτιαξε παράθυρα, ασβέστωσε τους τοίχους, αγόρασε και σόμπα για να ζεσταίνονται τις παγωμένες νύχτες του χειμώνα. Κάποια φορά που πληρώθηκε, αγόρασε δυο ολοκαίνουργια φουστάνια για τις αδερφούλες του, τα τύλιξε καλά - καλά και τους τα πρόσφερε λέγοντας: «Άντε και να καλοπαντρευτείτε!» Καλοπαντρεύτηκαν οι αδερφές του με δυο λεβέντες κι έφυγαν στα ξένα για ν' ανοίξουν το δικό τους σπιτικό. Το σπίτι άδειασε, φτώχυνε, ερήμωσε, όπως κι όλα τα σπίτια όταν τα κορίτσια φεύγουν για να κάνουν δική τους οικογένεια. Ποιος θα μαγειρεύει τώρα; Ποιος θα σκουπίζει; Ποιος θα ποτίζει τις γλάστρες; Ποιος θα μας αγαπάει;

Απόμεινε μόνος με τη μάνα. Ποιος να στηρίζει ποιον; Τα δέντρα που είχε φυτέψει μπροστά στη ρούγα του σπιτιού έγιναν θηρία, σημάδι πως τα χρόνια διάβαιναν πολύ γρήγορα. Ο Βασίλης περιφρονημένος απ' τους πολλούς συνήθισε στη μοναξιά του, λύγισε απ' τα βάσανα

και τις στερήσεις, έσκυψε το κεφάλι και μόλις σουρούπωνε ξεκινούσε για το σπίτι. «Κάτσε λίγο, ξάδερφε, να τα πούμε, να σε κεράσουμε κάτι». «Όχι τώρα, ξάδερφε, κάποια άλλη φορά». Οι παρέες στα μαγαζιά άντρες, γυναίκες, παιδιά, ξενυχτούσαν, γλεντούσαν, χόρευαν, καλοπερνούσαν. Αυτός μόνος κι έρημος. Με παρέα τη μοναξιά δική του οικογένεια, χωρίς γυναίκα και παιδιά. Ένα δειλινό που με φώναξε για να με κεράσει καφέ τον ρώτησα: «Ξάδερφε, γιατί δεν παντρεύεσαι κι εσύ, να κάνεις δικά σου παιδιά?». Χαμογέλασε, άναψε τσιγάρο και είπε: «Ξάδερφε, έχω παιδιά και μάλιστα τα πιο πολλά απ' όλους. Έχω παιδιά μου τα ανήψια μου, τα παιδιά όλου του χωριού, τα παιδιά όλου του κοσμάκη». Μεγαλείο καρδιάς μιας βασανισμένης ύπαρξης, σοφές κουβέντες μιας μοναχικής ψυχής.

Αφάνταστα πλούσιος στην προσφορά του προς τους άλλους. Φιλότιμη ψυχούλα με θελήματα στους γεροντότερους και τους ανήμπορους. Τον ατέλειωτο χειμώνα ανοίγει τορό και κουβαλάει ξύλα σ' αυτούς που δεν τα καταφέρνουν. Η πόρτα του σπιτιού του είναι πάντα ανοιχτή για όλους. Κάποιες αδέσποτες γάτες βρήκαν καταφύγιο, φαΐ και ζεστασιά στο σπιτικό του και περνούν μια χαρά. Οι γέροι και οι γριούλες του χωριού - όσοι απόμειναν πια - συχνά ζητούν τη βοήθειά του κι αυτός δεν λέει ποτέ όχι.

Κάποιο φθινόπωρο βρέθηκα στο χωριό. Εκείνο το πρωινό δεν έβλεπες μπροστά σου απ' την αντάρα. Πηγαίνοντας προς τα μαγαζιά στον Παλιόπυργο, εκεί στο παγκάκι, μου φάνηκε πως ξεχώρισα μια σκιά. Πλησίασα και είδα τον Βασίλη να κάθεται κουκουλωμένος. «Τι κάνεις εδώ, ξάδερφε?» «Άστα, ξάδερφε, αυτή η αντάρα είναι τρεις μέρες τώρα και δεν έβλεπες ψυχή. Κατερώ να φύγει, να δω αν υπάρχει το χωριό, αν είναι όλοι τους καλά». Φύλακας - άγγελος του τόπου του, φύλακας - άγγελος του τόπου μας. Κάποιες φορές σκάβει το χώμα και χτίζει σπιτάκια γι' αυτούς που αναπαύονται στην Αγία Τριάδα. Σαν τους ξεπροβοδίζει τους αφήνει κι ένα μηλαράκι για να μην πεινάσουν και λίγο νεράκι για να μην διψάσουν στο μεγάλο ταξίδι τους. Πηγαίνει τακτικά και τους ανάβει το καντηλάκι τους για να 'χουν λίγη ζεστασιά και να μην χάσουν το δρόμο. Σύντροφος κι αποκούμπι των ζωντανών, συμπαραστάτης και παρηγορητής των ταξιδιωτών του κάτω κόσμου. Ο μοναχικός

και μοναδικός Βασίλης, ο Βασίλης μας.

Ξάδερφε, να 'σαι πάντα καλά, ολόρθιος σαν τα ψηλά βουνά και μην το βάζεις κάτω. Το χωριό δικό μας ήταν και δικό μας θα μείνει. Το απέραντο βασίλειο του πράσινου θα είμαστε εκεί, για να χορέψουμε μαζί τους. Αλαφροίσκιωτα πλάσματα κι αυτά, αλαφροίσκιωτοι κι εμείς.

Επαγγελματίες Φυλακιών στην Καρδίτσα

ΗΛΕΚΤΡΟΛΟΓΙΚΟ ΥΔΙΚΟ
ΒΑΣΙΛΑΚΟΣ ΧΡΗΣΤΟΣ
Ιεζεκιήλ & Κολοκοτρώνη
Τηλ. (0441) 71843

ΛΕΜΟΝΙΑ ΜΠΑΛΤΑ - ΡΑΜΟΥΖΗ
ΣΥΜΒΟΛΑΙΟΓΡΑΦΟΣ
ΓΕΩΡΓΙΟΣ ΚΩΝ/ΡΑΜΟΥΖΗΣ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Ανδρ. Παπανδρέου 24
Τηλ.: 72443, 22961

ΒΑΣΩ ΜΠΑΡΜΠΑΡΟΥΣΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλατεία Δικαστηρίων
Τηλ. γραφείου: 26272

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Ε. ΠΡΙΤΣΑ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Πλ. Δικαστηρίων (1ος όροφος)
Τηλ.: 29198

ΧΡΙΣΤΙΝΑ Δ. ΚΩΣΤΗ
ΔΙΚΗΓΟΡΟΣ
Τηλ.: 71298

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΟ «ΘΑΛΗΣ»
ΠΑΠΗΗΣ ΣΕΡΑΦΕΙΜ
Ν. Πλαστήρα 9
Τηλ.: 75780

ΦΡΟΝΤΙΣΤΗΡΙΑ ΑΛΕΞΙΟΥ
Βασιλης Π. Αλεξίου
Τηλ.: 75058

ΚΑFFΕ ΖΑΧΑΡΟΠΛΑΣΤΕΙΟ
Κιέριον
ΧΡΗΣΤΟΣ ΜΑΓΑΛΙΟΣ
Κεντρική Πλατεία
Τηλ. 21412

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
«Η ΣΤΡΟΥΓΚΑ»
ΠΙΡΙΤΣΑΣ - ΑΛΕΞΙΟΥ
Κ. Τερτίπη 5 - Τηλ.: 22227

ΤΥΡΟΚΟΜΙΚΑ ΠΡΟΪΟΝΤΑ
ΑΓΓΕΛΟΣ Ν. ΜΗΛΑΡΑΣ
Τηλ.: 22831

ΚΡΕΟΠΩΛΕΙΟ
ΧΡΗΣΤΟΣ ΑΠ. ΠΡΙΤΣΑΣ
Βασιλεράνη & Βάλη
Τηλ.: 22074 - Οικ.: 26860

ΗΛΕΚΤΡΙΚΑ ΕΙΔΗ
Η. ΠΑΤΤΑΣ - Ι. ΠΡΙΤΣΑΣ Ο.Ε.
Χατζημίτρου 16
Τηλ.: 28017

ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ
ΑΡΓΥΡΙΟΥ
Υψηλάντου 51 - Τηλ.: 23530
ΥΠΟΔΗΜΑΤΑ ΠΟΛΥΤΕΛΕΙΑΣ
ΓΙΑΝΝΗΣ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ
Καραϊσκάκη 24 - Τηλ.: 40738

ΦΑΡΜΑΚΕΙΟ
ΑΓΟΡΗ ΤΣΙΑΜΑΝΤΑ - ΜΗΛΑΡΑ
Καραϊσκάκη 6 - Τηλ.: 20555

ΠΑΝΤΟΠΩΛΕΙΟ - ΞΗΡΟΙ ΚΑΡΠΟΙ
ΜΗΛΑΡΑ - ΠΑΛΑΜΙΩΤΗ
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ

ΔΙΑΚΟΥ 9 - ΤΗΛ.: 27664
ΚΑΡΔΙΤΣΑ
ΑΝΘΗ - ΦΥΤΑ
ΕΚΚΛΗΣΙΑΣΤΙΚΑ ΕΙΔΗ

ΛΙΝΑ ΦΑΝΗ
ΚΕΝΤΡΙΚΟ: ΔΙΑΚΟΥ 29
ΥΠΟΚ/ΜΑ: Μ. ΑΛΕΞΑΝΔΡΟΥ 30
ΤΗΛ.: 22464 & 2

Τι να πρωτοθυμηθώ για σένα... όμορφο σχολείό...

ΣΥΝΕΧΕΙΑ ΑΠΟ ΣΕΛ. 1

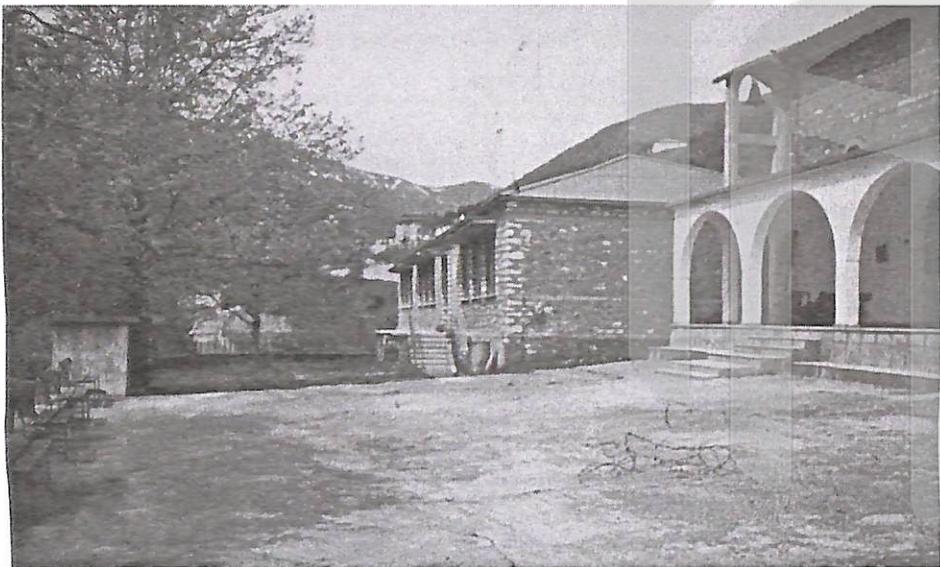
ξεις που άγγιζαν και σένα εδώ πάνω στα βουνά. Εξελίξεις που τις έβλεπαν σε φτάνουν και που μ' έκαναν να ονειρεύομαι πως θα σε φτιάξουν και σένα μια μέρα όμορφο σαν τα σχολεία στις πόλεις. Όχι πως δεν ήσουν όμορφο, όχι, δε θέλω να πω αυτό. Όμως, να, για τα δικά μου παιδικά μάτια τα σχολεία της πόλης είχαν μια άλλη γοητεία,

Και τώρα.... Τώρα ανεβαίνω τα σκαλιά της βεράντας σου ξανά. Δεν αντέχω να μείνω άλλο έξω και να σκέφτομαι τα παλιά. Βρέχει. Βρέχει και κάνει κρύο και νιώθω την ανάγκη να μπω στην αίθουσα, όπως τότε, και να πάω εκεί που στεκόταν η σύμπα που την κάναμε να κοκκινίζει ολόκληρη όταν μαζεύμασταν όλοι γύρω της για να ζεστάνουμε τα παγωμένα μας χέρια και να στεγνώσουμε τις μπότες μας που είχαν γεμίσει χιόνι.

Όμως τι παράξενο. Άλλες φορές ερχόμουνα κοντά σου κι ένιωθα ό-

πέρασαν μέρες, πέρασαν μήνες, χρόνος..... και συ ακόμα περιμένεις.... Περιμένεις και προσπαθείς ν' αντισταθείς στο χρόνο που τρώει τα θεμέλια σου, προσπαθείς ν' αντισταθείς στ' ανεμοζούρι που δέρνει το κορμί σου, προσπαθείς ν' αντισταθείς ακόμα και στη δικιά μας παγερή αδιαφορία...

Νιώθω τα πόδια μου βαριά. Σέρνω τα βήματα μου από αίθουσα σε αίθουσα. Στην αίθουσα χειροτεχνίας, στην αίθουσα που κάναμε τις γιορτές, στις αίθουσες που κάναμε μάθημα, στο γραφείο που πηγαίναμε να βρούμε το δάσκαλο στο διάλειμμα για να του παραπονεθούμε. Σ' όλες τα ίδια χάλια. Τζάμια σπασμένα, κεραμίδια σπασμένα, τοίχοι μουχλιασμένοι, κομμάτια από σοβάδες πεσμένα στο πάτωμα. Α ναι, ξέχασα. Τα θρανία είναι ακόμα εδώ. Και οι πίνακες και οι βιβλιοθήκες και οι χάρτες στον τοίχο. Όμως κι αυτά είναι το ένα από δω και τ' άλλο από

μορφα. Τώρα όμως νιώθω τον ίσκιο σου βαρύ κι αναρωτιέμαι γιατί. «Έλα μέσα και θα καταλάβεις» σ' ακούω να μου ψιθυρίζεις σιγανά λες και ξεψυχούσες. Μπήκα. Δεν είχα κάνει ούτε δυο βήματα στο χωλ σου όταν ένιωσα κάτι υγρό να πέφτει στο κεφάλι μου. Σήκωσα τα μάτια μου ψηλά και τότε οι σταγόνες έπεισαν στο πρόσωπό μου. Να ήταν άραγε το δάκρυ σου; Καμιά φορά οι στάλες της βροχής γίνονται δάκρυα ακόμα και για τα άψυχα, που μπορεί να μην έχουν ψυχή αλλά παίρνουν ψυχή και ζωή από μας. Κι ήταν αυτές οι σταλαγματιές στο χωλ και στις αίθουσες σαν τα δάκρυα που κυλάνε απ' τα γέρικα μάτια. Και σ' ακούω ξανά να μου ψιθυρίζεις: «Υποσχέσει! Μόνο υποσχέσεις! Τίποτα άλλο. Αχ εσείς οι άνθρωποι όλο λόγια είστε. Τίποτα άλλο».

Δεν χρειαζόταν να μου πεις άλλα. Είδα. Κατάλαβα, ένιωσα. Ένιωσα το παράπονο σου βαθιά μέσα μου και πρέπει να ομολογήσω πως μ' έκανε να νιώσω πολύ άσχημα. Αρκετό καιρό πριν είχα διαβάσει κι είχα ακούσει επίσης να λένε ότι είχαν βρεθεί τα λεφτά που χρειάζονται για να σε φροντίσουμε. Για να γίνεις και πάλι γερό. Για να γίνεις καλά. Για να σταματήσουν τα δάκρυά σου. Για να γίνεις όμορφο. Για να στέκεσαι περήφανο όπως και τότε και να μας κάνεις να καμαρώνουμε που καθήσαμε στα δικά σου θρανία. Όμως

κει, κι έχουν όλα τα χάλια τους.... Αλήθεια αυτό δεν είναι το σχολείο απ' όπου όλοι μας ξεκινήσαμε; Εδώ δεν αντηχούσαν οι φωνές μας; Εδώ δεν είναι που γελάσαμε, κλάψαμε, παίξαμε, μαλώσαμε και που βλέπαμε τη βέργα του δασκάλου και μας έπιανε πανικός;

Εδώ δεν είναι που αν κοιτάξουμε προσεχτικά μπορούμε ακόμη να βρούμε το θρανίο μας με τ' όνομα μας χαραγμένο πάνω του; Αυτό το σχολείο δεν είναι που έβαλε το πρώτο λιθαράκι της γνώστης στην καρδιά και το μυαλό μας για να είμαστε αυτό που καταφέραμε να είμαστε σήμερα; Αλήθεια πόσοι και πόσες έχουν περάσει απ' τα θρανία του; Πόσοι και πόσες καμάρωσαν τη μέρα που έπαιρναν το απολυτήριο της Έκτης Δημοτικού κι άνοιγαν τα φτερά τους για να πετάξουν στη ζωή; Αυτό το σχολείο είναι περήφανο για πολλούς από μας. Έχει να λέει ότι στη δικιά του αγκαλιά έκαναν τα πρώτα τους όνειρα παιδιά που μεγάλωσαν κι έγιναν γιατροί, δικηγόροι, δάσκαλοι, καθηγητές... κι ένα σωρό άλλοι.

Είναι ηθική υποχρέωση όλων μας να το φροντίσουμε αυτό το σχολείο - το σχολείο μας- να το κάνουμε πάλι γερό και όμορφο για να καμαρώνουμε γι' αυτό και να λέμε ότι τα πρώτα μας γράμματα και τους πρώτους μας αριθμούς τους μάθαμε σ' ένα σχολείο που είναι σκαρφαλωμένο στα κατσάβραχα και που αγναντεύει το βουνό.

ΑΝΑΜΝΗΣΕΙΣ

Από την υπηρεσία μου στο Δημοτικό Σχολείο Φυλακτής

Του Βασίλη Κίσσα, Συνταξιούχου δασκάλου

(συνέχεια από το προηγούμενο)

Η ΔΙΑΤΡΟΦΗ ΜΟΥ

Από την πρώτη μου επαφή με τους κατοίκους διαπίσσωσα τρία πράγματα:

1) Ότι ήσαν καλοκάγαθοι προσηνείς και ευπρόστηγοι, ντόμπροι, ευθείς, καταδεκτικοί, πρόθυμοι και προσιτοί. Άλλα στους αγρούς δεν φυτρώνουν μόνο πολύχρωμα και ευωδιαστάλουλούδια, αλλά και τσουκνίδες. Αυτές όμως, όπως λέει ο ποιητής:

«Κι όσες τσουκνίδες βγαίνουνε μονάχες στους αγρούς εκεί ξεμοναχιάζονται πνιγτές στο χαμομήλι».

Στη συνέχεια των αναμήσεών μου θα αντιληφθεί ο αναγνώστης γιατί και για ποιους τα γράφω αυτά.

2) Ότι ήταν φτωχοί. Το έβλεπες αυτό στην ενδυμασία των παιδιών και των μεγάλων και γενικά στην εμφάνισή τους.

3) Στα καταστήματα του χωριού δεν έβρισκε κανείς πολλά πράγματα: μόνο ζάχαρη, καφέ, ζυμαρικά, κονσέρβες, ρέγγες, λάδι και διάφορα φυλικά. Ευτυχώς που το Σαββατοκύριακο οι χασάπηδες έσφαζαν διάφορα σφάγια και εύρισκε κανείς κρέας. Έτσι αποφάσισα να ετοιμάζω μόνος μου το φαγητό μου. Άλλωστε μέχρι τώρα βρισκόμουνα μακριά από το σπίτι μου και μόνος μου μαγείρευα. Έστειλα και προμηθεύτηκα από την Καρδίτσα λίγα μαγειρικά σκεύη και τα πρώτα τρόφιμα. Ένα μήνα περίπου που ήταν στο χωριό η οικογένεια του σπιτονοικούρη μου Χρήστου Ν. Γωγούλη, τις Σβαρνοπούλες κ.ά. Το φαγητό που έφερναν τα παιδιά στο σπίτι ήταν καθαρό και περιποιημένο και το ψωμί τυλιγμένο σε καθαρή πετσέτα. Δεν έλειψαν όμως και τα απρόσιτα.

Ακολούθησαν προσκλήσεις και από άλλους γονείς. Θυμάμαι το Χρήστο Βούζα, το Γιώργο Ν. Γωγούλη, τις Σβαρνοπούλες κ.ά. Το φαγητό που έφερναν τα παιδιά στο σπίτι ήταν καθαρό και έβγαιναν στην άκρη και έτσι τα παιδιά εύκολα τις έπιαναν με τα χέρια. Απ' αυτές τις πέστροφες έφερε και σε μένα ο Αλκίδας Παππής.

Πολλές φορές φιλοξενήθηκα στο σπίτι του Αλέκου Αυγέρου και του αγροφύλακα Γ. Αλεξίου καθώς και στο σπίτι του Κώστα Ραμούζη. Η μάνα του, η κυρά Ελένη με τα σπιτρόζικα αστεία της και τα καλαμπούρια της, μας έκανε να ξεκαρδιζόμαστε στα γέλια. Πάντοτε δε ο επίλογος ήταν: - Ήταντε τώρα παντρευτείτε, τι κάθεστε, ως πότε νιοι και ανύπαντροι; Ήταν τότε και ο Κώστας ανύπαντρος. 1-2 φορές φιλοξενήθηκα στο σπίτι του Παν. Μηλαρά. Θυμάμαι τι χαρές έκανε ο μικρός τότε Γιάννης, όταν πήγαινα στο σπίτι.

Άρκετές φορές φιλοξενήθηκα στο σπίτι του, μακαρίτη τώρα, Λάμπρου Ξηροφώτου. Ο Λάμπρος αρραβωνιάστηκε με την Βαγγελίτσα Ηλ. Φώτου και επειδή δεν είχαν κουμπάρο να τους στεφανώσει, με τη σύμφωνη γνώμη και των δύο, μου πρόταθηκε να τους στεφανώσω εγώ, πράγμα που το δέχτηκα με πολλή ευχαρίστηση. Από τότε με φιλοξένησε πολλές φορές ο Λάμπρος στο σπίτι του καθώς και στο σπίτι της μηνηστής του.

Κάποτε η Ελπίδα Νικολή μου έφερε πιλάφι με πουλιά (κυνήγια). Το κρέας μου φάνηκε περίεργο, πολύ κόκκινο και δίσταζα να το φάω. Στο δωμάτιό μου παρευρίσκονταν εκείνη την ώρα η γιαγιά Νικόλαινα, με είδε που δίσταζα και με ρώτησε ποιός έφερε το φαγητό και όταν τη είπα η Ελπίδα Νικολή μου είπε ότι ο πατέρας της είναι κυνηγός και το κρέας είναι α-

(συνεχίζεται)